

Analyse | kraka

5. november 2012

Kontanthjælpsforældre får kontant-hjælpsbørn

Af Andreas Orebo Hansen og Jonas Zielke Schaarup

Af regeringsgrundlaget fremgår det, at kontanthjælpen skal reformeres, og meget tyder på, at nye tiltag især vil blive rettet mod de unge kontanthjælpsmodtagere. Denne analyse giver et indblik i, hvordan forældrenes kontanthjælpshistorik påvirker de unges tilknytning til kontanthjælpsystemet.

Hovedkonklusioner

- Der er et tydeligt element af social arv i kontanthjælpen. Omkring 40 pct. af de unge kontanthjælpsmodtagere 18 og 24 år har forældre, som også selv har modtaget kontanthjælp. Der er fire gange så mange som hos de unge, der ikke er på kontanthjælp.
- Andelen er særligt høj blandt indvandrere og efterkommere. I denne gruppe af kontanthjælpsmodtagere, er det op mod 7 ud af 10, hvis forældre som også selv har modtaget ydelsen.
- Der er tilsyneladende en ret tæt sammenhæng mellem forældrenes alder, da de fik barnet, og om barnet senere hen bliver kontanthjælpsmodtager. Omkring 17 pct. af de unge mellem 18 og 24 år, der er børn af forældre, som var mellem 15-16 år ved fødslen, er i dag på kontanthjælp.
- Tallene i analysen viser endvidere, at unge kontanthjælpsmodtagere generelt har forældre med et ringere helbred end andre unge.
- De 18-24-årige er omfattet af den såkaldte ungeindsats, der indebærer lavere kontanthjælp og uddannelsespålæg. Kraka har tidligere vist, at indsatsen virker, og forkorter ledighedslængden markant for de unge kontanthjælpsmodtagere. Der er således et betydeligt potentiale i en hel eller delvis udvidelse af ungeindsatsen, så den også omfatter de 25-29-årige.
- Samtidig peger analysen her på, at en tidlig indsats givetvis kan reducere antallet af kontanthjælpsmodtagere på længere sigt. SFI har i en række undersøgelser peget på, at indsatsen i folkeskolen er helt central i forhold til at flytte de udsatte børn og unge fra en fremtid på kanten af arbejdsmarkedet. SFI peger også på behovet for større rummelighed i uddannelserne og på arbejdsmarkedet, fx praktikpladser til de udsatte unge.

Kontakt

Ledende økonom
Jonas Zielke Schaarup
Tlf. 5190 7497
E-mail joz@kraka.org

Risikoen for kontanthjælp firedobles, når ens forældre har modtaget kontanthjælp

Omkring 40 pct. af kontanthjælpsmodtagerne mellem 18 og 24 år har forældre, der også selv har modtaget kontanthjælp, se tabel 1. "Kontanthjælpsforældre" er i denne sammenhæng personer, som i løbet af de sidste ti år har modtaget kontanthjælp i mindst et halvt år sammenlagt. Hos unge, som ikke modtog kontanthjælp i 2011, var andelen af "kontanthjælpsforældre" derimod 11 pct. Tallene viser dermed, at unge med "kontanthjælpsforældre" har 3,6 gange (=40/11) så stor risiko for at være kontanthjælpsmodtager, end de unge, hvis forældre ikke har modtaget kontanthjælp.¹

Tabel 1: Andel af 18-24-årige med "kontanthjælpsforældre", 2011

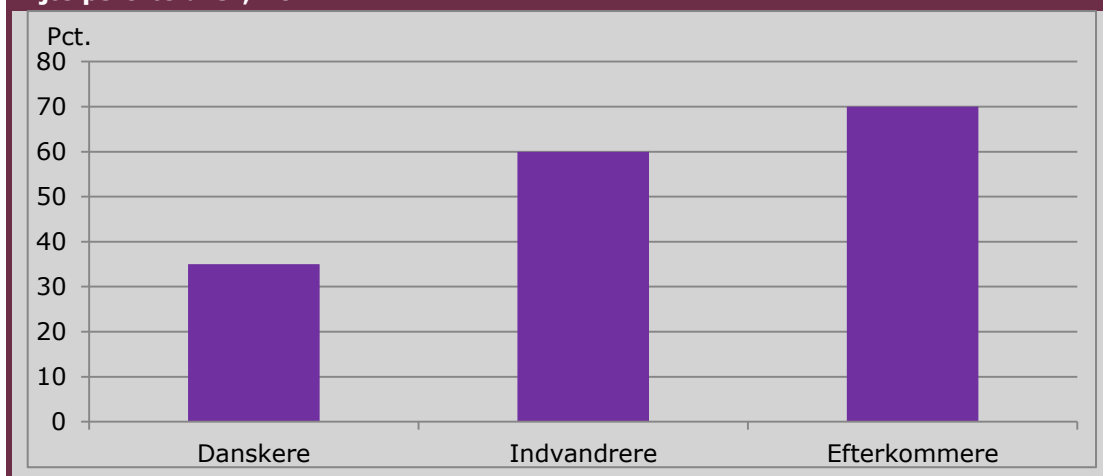
	Modtog ikke kontanthjælp i 2011	Modtog kontanthjælp i 2011
	----- Pct. -----	
Mænd	11	40
Kvinder	11	39
Alle	11	40
Antal personer	417.000	32.000

Anm.: "Modtog kontanthjælp" dækker over personer, der var på kontanthjælp mindst halvdelen af 2011. "Kontanthjælpsforældre" er forældre, der har modtaget kontanthjælp i mindst et halvt år i løbet af perioden 2002-2011. Se boks 1 for øvrige beregningsforudsætninger.

Kilde: Krakas beregninger på baggrund af en fuldtælling af den danske befolkning.

Blandt 18-24-årige indvandrere og efterkommere på kontanthjælp er det op mod 70 pct., hvor forældrene har modtaget kontanthjælp i løbet af de sidste ti år, se figur 1. Til sammenligning udgør denne andel 35 pct. for de danske unge. Elementet af social arv i kontanthjælp er således særligt udtalt for indvandrere og efterkommere.

Figur 1: Kontanthjælpsmodtagere mellem 18 og 24 år. Andel af "kontanthjælpsforældre", 2011



Anm.: Se tabel 1 og boks 1.

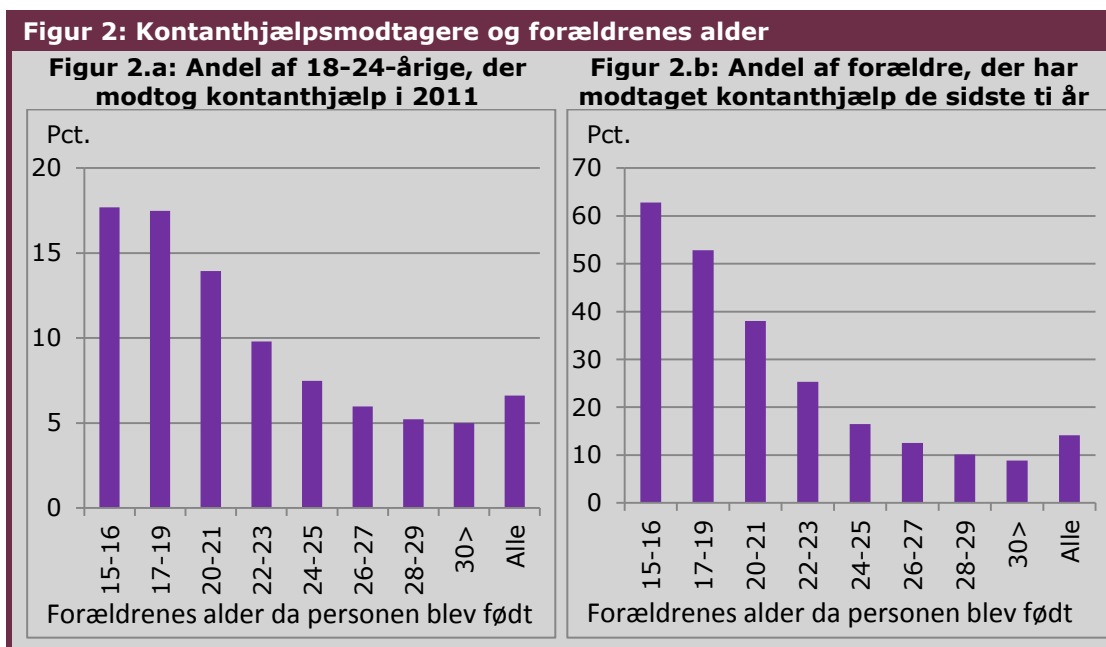
Kilde: Krakas beregninger på baggrund af en fuldtælling af den danske befolkning.

¹ Dette svarer til en odds ratio på 5,4 ($= \frac{40/60}{11/89}$). *Oddsene* for at blive kontanthjælpsmodtager er dermed 5,4 gange så store, hvis ens forældre har modtaget kontanthjælp.

Børn af unge forældre ender oftere på kontanthjælp end andre

Blandt alle de 18-24-årige i denne undersøgelse, var det 6,6 pct., der havde modtaget kontanthjælp i mindst halvdelen af 2011, se figur 2.a. Sandsynligheden for at være på kontanthjælp er imidlertid væsentligt større, hvis forældrene var unge, da de fik personen. Figur 2.a viser således, at knap 18 pct. af de unge, hvis forældre barslede som 15-19-årige, i dag er på kontanthjælp. Med forældre, der var 30 år eller derover, er andelen derimod 5 pct. Samtidigt er det omkring 63 pct. af de forældre, som barslede mellem 15- og 16-årsalderen, der også selv har modtaget kontanthjælp inden for de seneste ti år, se figur 2.b.

Det er ikke nødvendigvis alene forældrenes alder, der har betydning for, om barnet senere kommer på kontanthjælp. Sandsynligheden for at få barn i en tidlig alder er bestemt af en række forhold, der også har betydning for om barnet i sidste ende er i risiko for senere hen at komme på kontanthjælp.



Anm.: Det er alderen på den yngste af de to forældre (på fødselstidspunktet), som indgår i beregningerne. Se tabel 1 og boks 1.

Kilde: Krakas beregninger på baggrund af en fuldtælling af den danske befolkning.

Forældrenes helbred har også betydning for om børnene får kontanthjælp

Unge kontanthjælpsmodtageres forældre har generelt dårligere helbred end forældre til unge, der ikke var på kontanthjælp i 2011. Hele 59 pct. af forældrene til de 18-24-årige kontanthjælpsmodtagere er blevet diagnosticeret med en sygdom inden for de seneste år, mens det er 44 pct. blandt forældrene til de unge, som ikke modtog kontanthjælp.

Tabel 2: Forældrenes diagnosticerede sygdomme og de 18-24-årige tilknytning til kontanthjælpssystemet, 2011

	Modtog ikke kontanthjælp i 2011	Modtog kontanthjælp i 2011
	----- Pct. -----	-----
Ingen	55	41
Ikke-alvorlig	30	39
Alvorlig	14	20

Anm.: De diagnosticerede sygdomme er diagnoser, der er blevet givet inden for de seneste fem år. Se tabel 1 og boks 1.

Kilde: Krakas beregninger på baggrund af en fuldtælling af den danske befolkning.

Boks 1: Hvordan har vi regnet?

Beregningerne bygger på data om 18-24-årige fra Danmarks Statistiks fuldtælling af den danske befolkning og Arbejdsmarkedsstyrelsens DREAM-register. Kontanthjælpsmodtagere i 2011 er afgrænset som personer, som ifølge DREAM modtog kontanthjælp i mindst 26 uger af året. "Kontanthjælpsforældre" er forældre til de 18-24-årige, der har modtaget kontanthjælp i mindst 26 uger i løbet af de seneste ti år.

De diagnosticerede sygdomme er fundet på baggrund af diagnoser givet inden for perioden 2006-2010. Sygdommene er inddelt to grupper. Gruppe 1 er alvorlige og mindre alvorlige sygdomme, mens gruppe 2 er alle ikke-alvorlige sygdomme. De alvorlige sygdomsgrupper er fx ondartede svulster, svulst i lymfatisk og bloddannende væv, sindsygdome, se Forsikring & Pension (2009) for en lignende afgrænsning. Hvis der er oplysninger om mere end én forælder, er det den mest alvorlige sygdom, der indgår i beregningerne.